1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-4337

РІК LXX. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го ЧЕРВНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 26, 1963 No. 120 VOL. LXX.

СХВАЛЕНО НОВІ ПОДАТКОВІ ПОЛЕГШІ

ЗБІЛЬШЕНО МОЖЛИВОСТІ ВИДАТКІВ, ЗВІЛЬНЕНИХ ВІД ОПАДАТКУВАННЯ

Вашингтон. — Податковий уряд повідомив 24-го червня, що приватні особи і власники бизнесів мають продовжений реченець, до якого мають зголошувати свої витрати, які мають у зв'язку з веденням своїх бизнесів. Цей реченець кінчався 24-го червня, а тепер його продовжено до 31-го липня. Ці зголошення витрат у зв'язку з веденням промислових, торговельних чи інших підприємств, треба робити на основі нових ліберальних заряджень. Давніші зарядження викликали були гостру критику власників бизнесів та корпорацій. Тепер можна буде відтягати від оподаткування витрати зроблені на різні розваги та прийняття для гостей, якщо ці витрати мали якийсь зв'язок із бизнесом. В деяких випадках можна буде відтягати від оподаткування суми, витрачені на вкладки до клюбу або на кошти, щоб втримати яхт або ловецький дім. Реченець продовжено до 31-го липня, щоб заінтересовані могли запізнатися з новими зарядженнями в цій справі. Всякі витрати на розвагові імпрези дозволені тільки тоді, коли вони допомагають справі бизнесу. Дозволено є відтягнути від оподаткування ті суми, що їх витрачено на харчі чи напої під час гостини та розмов, що сприяють бизнесові, хоч про сам бизнес зовсім не дискутовано. Злібералізовано також справу витрат на прийняття, що відбуваються в домах власників підприємств. Але платник податку мусить довести, що він запросив був дану особу на прийняття у зв'язку із своїм бизнесом. В цій справі обов'язують і давніші розпорядження, згідно з якими витрати на гостини можна було робити тільки тоді, коли обід чи вечеря були у зв'язку з веденням бизнесу. Ширші зарядження відносяться до того, як треба відтягати від оподаткування ті суми, які витратив власник бизнесу на вкладки до клюбу, де він полагоджує свої бизнесові справи. Є полегші і в тому, що можна відтягати від оподаткування і ті суми, які витрачено на гостину жінки власника підприємства чи покупця - клієнта. Податковий Уряд повідомляє, що видасть окремою книжкою запити та відповіді в цій справі вже в найближчому часі, і там буде докладно з'ясовано, які гостини уважається за „марнотратні та екстраваґантні".

В Конгресі починається боротьба за охорону громадянських прав

Вашингтон. — Цього тижня в обидвох Палатах Конгресу починається боротьба за ухвалення тих урядових проєктів, які президент вніс на охорону громадянських прав. Вже у вівторок 25-го червня мають початися переслухання в Сенатській Комісії, яку очолює сенатор із Вашингтону Воррен Дж. Магнусон. Переслухання мали б початися з другого пункту законопроєкту, в якому говориться про скасування расової дискримінації в приватних підприємствах (готелях, мотелях і ресторанах та т. п.). Як відомо, ця частина урядового проєкту натрапляє на найбільший спротив навіть між тими республіканськими сенаторами, які в інших пунктах підтримують урядову програму в справі скасування расової дискримінації. Як перший має зізнавати головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. В середу 26-го червня почне переслухання в справі цілого урядового закопроєкту Палатна Правнича Комісія, яку очолює конґресмен демократ із Ню Йорку Еменюел Селлер. І в цій комісії як перший виступить головний прокуратор Кеннеді, який обстоює, щоб скасовано законом сеґреґацію в готелях, ресторанах і т. п., бо з тих публічних місць, хоч вони приватні, виходять дуже часто причини до негритянських демонстрацій, які є причиною численних арештів, що розбурхують пристрасті на тлі расових упереджень.

Заарештовано Байрона де Ля Беквіта запідозреного у вбивстві Еверса

Джексон, Міссіссіпі. — 23-го червня аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій заарештували 42-річного продавця Байрона де Ля Беквіта як запідозреного в убивстві негритянського провідника Медґара В. Еверса. Вбивник застрелив Еверса із засідки 12-го червня, і це скритовбивство загострило расове напруження в цілій країні. Беквіт є членом Громадянських Рад расистських організацій в стейті Міссіссіпі. Його тримають в тюрмі і не звільняють за кавцією. 1-го липня має жюрі присяжних суддів зайнятися цією справою. Беквіта заарештовано в бюрі його адвоката. Заарештування відбулося на тій основі, що знайдено відтиски пальців Беквіта на тій рушниці, якою вбито Еверса. Беквіт на хотів говорити з представниками поліції, діставши такі інструкції, мабуть, від свого адвоката. Рушницю і телескоп знайдено зараз після вбивства. Відтиски пальців свідчать, що вони були в руках Беквіта.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді**, перед виїздом до Европи найменував на провідників американської делеґації на коронацію Папи Павла VI головного суддю Найвищого суду ЗДА Ірла Воррена та провідника сенатської більшости в Сенаті сенатора Майка Менсфілда. Повідомлення про номінацію інших членів опублікують пізніше.

● **В Ню Йорку** окремий Комітет Франкомовних Товариств відзначив 22-го червня 78-ровини прибуття з Франції Статуї Свободи, дарунку Франції для ЗДА. Промовляв французький генеральний консул Мішель Лежендр, який сказав: найкращу надію на мир у світі дає те, що між Францією і ЗДА та між іншими вільними країнами панує приязнь.

● **Провідник робітництва** негритянського походження у Клівленді Робінсон і о. Джордж Лоренс, які є координаторами маршу негрів до Вашинґтону, заявили, що той марш зможе відбутися в серпні, коли мала б вестися обструкція південних сенаторів проти урядових законопроєктів про охорону громадянських прав негритянського населення. Робінсон сказав, що біле населення не хоче розуміти того, яке велике число негритянського населення не має праці.

● **Фльота** повідомила, що віце - адмірал Гаймен Ріковер найближчої зими перейде на емеритуру, але після того буде покликаний до активної праці при поліпшуванні атомових підводних човнів і кораблів. Секретар фльоти Фред Корт діяв в цій справі під натиском Конґресу, який вже кілька разів рятував адмірала Ріковера, коли його хотіли звільняти з активної служби.

● **Голова Цивільної Оборони** Стюарт Л. Піттман звернувся до Міської Ради міста Портленду, Ореґон, щоб вона змінила свою думку та відкликала своє рішення про те, що треба скасувати міський уряд цивільної оборони. Рада обіцяла це зробити, але міський комісар Вілліям Бовс заявив, що він знов голосуватиме проти того, щоб видавати гроші на цивільну оборону.

„Україна не має ні волі ні незалежности" — твердить Маруся Бек

Маруся Бек

Дітройт, Миш. (А. П.) — Маруся Е. Бек, радна міста Дітройту, яка тільки що вернулася додому по сімох тижнях подорожування по Европі, будучи в тому часі гостею Німецької Федеративної Республіки протягом двох тижнів, розповідає у своєму інтерв'ю з американською пресою, що вона була сильно розчарована положенням на Україні, бо переконалася, що Україна не є ні вільною ні незалежною державою, а тільки провінцією Совєтської Московії та жертвою російського імперіялізму. На Україні Маруся Бек була 18 днів та відвідала: Київ, Одесу, Харків, Полтаву та Львів. Відповідаючи на запит, під час зустрічі у Львові з представниками Спілки Письменників та Товариства Культурних Зв'язків, яке враження зробила на неї подорож по Україні, вона заявила їм, що Україна не є такою, якою вона собі уявляла, ані не є такою, якою її представляють. Правда, краса української природи незрівняна, а такі міста як Київ, Полтава, а навіть Львів, вбрані зеленню та цвітами в чудові різнобарвні шати, але українського духа не можна зовсім відчути по містах. Вона далі доказувала, що доки Україна не матиме свого війська, своєї пошти, своєї валюти, свого закордонного представництва, своєї адміністрації, своїх шкіл, своєї власної державної української мови, вона не становитиме незалежної держави. Знову такі камофляжі як: український театр, український музей, український часопис, чи навіть українська комуністична партія, — не роблять її незалежною. В Дітройті, подорож Марусі Бек та її оповідання про Україну викликали незвичайне зацікавлення серед пресових чинників і серед громадянства. Обидва щоденники, „Дітройт Нюз" та „Дітройт Фрі Прес" помістили завваги Марусі Бек про Україну, додавши до статтей її знимку. Радієві станиці подали репортажі про її подорож по Україні. Телевізійні програми: „Сіті Спікс", „МекКензі Аувр", „Коні Пейдж Аур" передадуть довші репортажі протягом слідуючих кількох днів. А в неділю, 23 червня, жіночі організації: „Просвіта", Союз Українок Америки та Червоний Хрест, приготовили прийняття для своєї визначної громадянки, під час якого, громадянство українського Дітройту мало нагоду почути з уст самої Марусі Бек цікаві оповідання про її подорож по Україні.

Проф. Л. Добрянський промовляв на конференції в справах холодної війни

Тампа, Флорида. — В днях від 12 до 15-го червня ц. р. тут відбулася цьогорічна конференція в справах виховання в холодній війні, на якій одним з головних промовців був президент Українського Конґресового Комітету Америки, проф. Лев Добрянський. Конференція відбулася під протекторатом губернатора Фарріса Браянта, делеґованого Конференцією Губернаторів 50 американських стейтів, які матимуть з кінцем липня ц. р. свою конференцію в Маямі та на якій губернатор Браянт реферуватиме про перебіг і вислід цієї конференції. Темою доповіді професора Л. Добрянського було „Уявлення Московії в комуністичних нападах на американську волю". Доповідач, подавши докладну аналізу совєтської тюрми народів, доводив, що червона Москва у своїх суперечностях із Заходом, виросла в уявленні багатьох до великана, якого не можна б інакше окреслити, як „ґльобальне Потьомкінське село".

Програмова Комісія Комітету Пам'ятника Шевченкові підготовляє програму дедикації площі та відкриття пам'ятника

Ню Йорк. З Краєвого Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що покликана Екзекутивою КПШ окрема Програмова Комісія відбула вже три наради, а саме в днях 23 і 27 травня та 17 червня ц. р., на яких обмірковувала програму двох великих імпрез, зв'язаних з побудовою пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, а саме дедикації площі під пам'ятник, що відбудеться в суботу 21-го вересня ц. р., та відкриття пам'ятника, яке визначено на суботу й неділю 30-го і 31-го травня 1964. До названої комісії входять такі відомі громадяни: інжен. Аполінарій Осадца — голова, мґр. Леонтій Крушельницький — містоголова, Волод. Ласовський — секретар, та члени: д-р Антін Рудницький, дир. Осип Гірняк, д-р Зиновій Лисько, Олімпія Добровольська, Ольга Дмитрів, д-р Юрій Лавриненко, Тома Шепко і Вілліям Шуст. Передбачується дуже різноманітну й багату програму за участю найкращих українських мистецьких ансамблів та індивідуальних мистців. Чергова нарада Комісії відбудеться у понеділок 8-го липня ц. р. ввечері в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку.

СССР не заглушує від кількох днів українських авдицій „Голосу Америки"

Вашингтон. — В суботу 22-го липня совєтська амбасада відмовилася вияснити, чому від кількох днів в СССР не заглушують деяких авдицій „Голосу Америки", між ними передач українською та російською мовами. Голос Америки каже, що це є вперше від випадку із літаком „Ю-2" в травні 1960-го року коли почалося було нове совєтське заглушування радіопередач „Голосу Америки". Представник совєтської амбасади не хотів сказати, чи це є вияв нової совєтської політики. Президент Кеннеді в своїй промові 10-го червня сказав, що ЗДА не потребують заглушувати совєтської авдиції. Цю промову Кеннеді в Москві вповні видрукували в часописах. Від минулого вівтірка, 18-го червня не заглушують в СССР авдицій „Голосу Америки" мовами: українською російською, вірменською, грузинською, еспанською, лотиською і литовською. Але заглушують авдиції мовами: болгарською, мадярською, румунською, чеською і словацькою.

● **Віденська поліція** розслідує скаргу 22-річного арабського князя Абдуллаха Вінджаволі, що його перевезено підступом до закладу для нервово хворих у Відні, сказавши йому, що це клініка для недуг вуха, де він мав лікуватись. Батька того князя вбили арабські змовники у квітні ц. р. у Парижі.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. Ф. КЕННЕДІ В КЕЛЬНІ

Президент Кеннеді стискає руку одному із німецьких хлопців, що прорвалися через поліційний кордон перед ратушем міста Кельну, щоб побачити особисто американського президента.

Папа Павло VI про мир, базований на правді, справедливості, любові і свободі

Ватикан. — Приймаючи в понеділок 24 червня ц. р. представників дипломатичного Корпусу, новообраний голова Католицької Церкви Папа Павло VI підкреслив у своїй промові, що він рішений присвятити всі свої найкращі зусилля справі збереження і консолідації миру в усьому світі. Промовляючи по-французьки, Папа Павло VI назвав мир „незрівняним але ж водночас найбільш загроженим скарбом людей і народів". „Одним із завдань Папи, — заявив Павло VI — що йому мій незабутній Попередник надав небувалої величі, є праця над закріплюванням миру, базованого, як це Папа Іван XXIII стверджував авторитетно, на чотирьох головних основах — правді, справедливості, любові і свободі. Ідучи за його прикладом, ми хочемо зробити все, що в нашій силі, для здійснення цього завдання". Вітав Папу на цій авдієнції з представниками дипломатичного Корпусу декан цього Корпусу бельгійський амбасадор барон Проспер Посвік. З більшістю дипломатів Папа Павло VI знайомий особисто з того часу, як він був заступником державного секретаря Ватикану за володіння Пія Папи XII. При Ватикані акредитовані тепер репрезентанти 49 країн світу.

МИТРОПОЛИТ-ІСПОВІДНИК ЙОСИФ СЛІПИЙ НЕДУЖАЄ

Ню Йорк. Місцевий щоденник „Джорнал - Амерікен" з 23-го червня ц. р. приніс вістку, що новообраний Папа Павло VI у перших своїх чинностях на становищі Папи відвідав недужих кардинала Енріке Паль і Даніель, архиєпископа еспанського в Толідо, що лежить недужий в Еспанській Колеґії в Римі, та недужих колишнього папського нунція в Мадярщині, монс. Анджельо Рота, і „архиєпископа Йосифа Сліпого, первоієрарха України", — сказано в повідомленні.

Помер композитор Василь Барвінський

З Львова наспіла сумна вістка, що в неділю, дня 9-го червня 1963 р. о год. 7-ій вечора помер на 75-му році життя один з провідних українських сучасних музик, визначний композитор, пяніст і педагог, що виховав плеяду молодих українських піяністів і композиторів, довголітній директор (з 1916 р.) Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, Василь Барвінський.

Після останньої окупації українських земель большевиками Василя Барвінського ув'язнили і заслали на 10 років. Але й після повороту з заслання Барвінського цілком не регабілітували, його ім'я промовчане навіть в Українській Радянській Енциклопедії. Похорон відбувся у вівторок 11-го червня о год. 3-ій попол. з дому Покійного, звідки теперішнім звичаєм Покійного перевезено транспортом на цвинтар. Труну з тлінними останками Покійного несли студенти. При родинній гробниці на Личаківському кладовищі зібралась численна українська громада. Могила була вся вкрита квітами, співав хор Консерваторії „Чуєш, брате мій" і Реквієм Моцарта. Було три промови над могилою, м. і. Остапа, сина Миколи Лисенка.

Розбіжності між Москвою і комуністичним Китаєм поглиблюються

Москва — Черговим виявом взаємин між двома найбільшими потугами комуністичного бльоку — Совєтським Союзом і Комуністичним Китаєм була передова стаття московської „Правди", опублікована в понеділок 24 червня ц. р. Офіційний орган совєтської компартії засудив у цій статті вперше уже цілком відкрито провідників комуністичної партії Китаю за те, що вони „не дотримали умов домови про закінчення відкритої полеміки в комуністичному русі" й атакує совєтське партійне керівництво в „неприпустимий спосіб". Стаття „Правди" є відповіддю на лист Центрального Комітету комуністичної партії Китаю з 14 червня ц. р., в якому натавровано „деякі особи", які не беруть до уваги вимог і конечностей „революційної боротьби" і водночас із цим засуджено пропаговану і здійснювану Хрущовим коекзистенційну політику. Кремлівське керівництво не опублікувало тексту цього листа в совєтській пресі, але ж його зміст довели до відома совєтського громадянства китайські комуністи з допомогою радіових пересилань російською мовою і крім того комунокитайська амбасада в Москві надрукувала і розповсюдила між совєтськими громадянами і закордонними кореспондентами текст цього, ніби образливого, для Москви листа. Сталося це 17 червня ц. р., на три дні перед відкриттям пленуму ЦК КПСС на Кремлі. Розмови між представниками СССР і комуністичного Китаю в справі полагоди існуючих розбіжностей мають відбутися в липні ц. р., Совєтську делеґацію очолюватиме в цих розмовах Міхаїл Суслов.

● **Совєтський уряд** перестеріг Ірак, що коли буде продовжуватись кривава військова експедиція проти курдів, то СССР припинить Іракові дальшу допомогу. З уряду Іраку виступили чотири міністри на знак протесту, що іракська поліція арештувала делеґатів курдів, яка переговорювала з урядом про автономію для курдів.

КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ДО ОБМЕЖЕННЯ АТОМОВОГО ЗБРОЄННЯ

Бонн. — Виступаючи перед 300 журналістами, зібраними в авдиторії західньо - німецького міністерства закордонних справ в понеділок 24-го червня ц. р., президент Кеннеді заявив, що „катастрофу" безупинного поширювання нуклеарної зброї можна припинити тільки з допомогою підписання договору заінтересованими сторонами про заборону атомових випробувань і, з другого боку, з допомогою впливання на інші країни, щоб вони не включалися в перегони атомового зброєння. У зв'язку з цим през. Кеннеді ствердив у своїх відповідях на питання журналістів, що головною ціллю зустрічі представників ЗДА, СССР і Великої Британії, що має відбутися в липні ц. р. в Москві, є досягнення порозуміння в справі припинення атомових випробувань в цьому році. Якщо це порозуміння між головними атомовими потугами буде досягнене, тоді можна і треба буде переконати інші держави, щоб вони не розвивали в себе атомової продукції. Цього ж самого другого дня своїх відвідин в Західній Німеччині у своєму виступі на урочистості започаткування діяльности західньонімецького „Мирового Корпусу", през. Кеннеді звернувся із закликом, щоб Західня Німеччина включилася в міжнародну акцію допомоги відсталим і менше розвинутим країнам і взяла на себе частину тягарів цієї допомоги. Крім того през. Кеннеді відбув і в неділю 23-го червня і в понеділок 24-го червня ряд зустрічей з канцлером Аденауером та членами його уряду й обговорив з ними низку проблем міжнародного характеру, зокрема деякі актуальні справи взаємин між обома державами — ЗДА і Західньою Німеччиною. Після закінчення цих розмов проголошено спільний комунікат про їх вислід. В комунікаті підкреслено повне порозуміння й однозгідність в поглядах на міжнародні зобов'язання і завдання обох країн, підкреслено відданість ідеям европейської єдности, скріплення Північно - Атлантійського Пакту й економічної співпраці для взаємної користи і для добра менше розвинутих країн не - комуністичного світу. Водночас із цим в комунікаті підтверджено бажання ЗДА співпрацювати для об'єднання Німеччини, щоб німецький народ міг жити в мирі і в свободі, і їхню готовість боронити Берлін всіма наявними засобами. Цих останніх підтверджень добивався зокрема західньо - німецький уряд з огляду на занепокоєння німецької публічної опінії намаганнями ЗДА довести поступово до ліквідації холодної війни з комуністичним бльоком. Увечері в понеділок през. Кеннеді був господарем прийняття, влаштованого в американській амбасаді для представників західньонімецького уряду, і культурного та економічного світу. У вівторок президент Кеннеді конферував у Бонні з посадником західн. Берліну Віллі Брандтом і після того виїхав до Франкфурту над Майном. На середу передбачені відвідини през. Кеннеді в Західньому Берліні, звідки він виїде до Дубліну в Ірляндії.

Хрущов обвинувачує знову ЗДА в „безприкладному готуванні до війни"

Москва. — У своєму посланні до 2,000 делеґатів, зібраних на влаштованому комуністами у Москві Конґресі Світового Жіноцтва, совєтський диктатор Нікіта Хрущов заатакував гостро „імперіялістичні сили" в ЗДА за здійснювану ними „безприкладну в дотеперішній історії підготову до війни". Водночас із цим Хрущов закликав жінок світу виходити на передові позиції в боротьбі проти загрози нуклеарної війни, бо вони, як матері і сестри, заінтересовані, мовляв, спеціяльно в утриманні і зберіганні миру. Відкритий 24 червня ц. р. у Москві жіночий конґрес був скликаний Жіночою Міжнародною Демократичною Федерацією, що є однією із комуністично - фронтових, значить, керованих комуністами жіночих організацій. Беруть в ньому участь представники комуністичного і прокомуністичного жіноцтва із понад 100 країн світу, в тому теж репрезентанти комуністичного Китаю і його союзника Альбанії. Делеґація із ЗДА на цей конґрес нараховує 40 осіб. Бере участь в конґресі також японська делеґація, комуністичні члени якої вже під час першої сесії конґресу виступали з гострими атаками на ЗДА. Японських комуністок підтримували в цьому завзято комунокитайські й альбанські комуністки. У відкритті Конґресу взяли участь як почесні гості, найновіші совєтські астронавти Биковський і Терешкова.

Пірсон здобув вотум довір'я в справі бюджету

Оттава. — Уряд прем'єра Лестера Б. Пірсона 24-го ц. м. здобув вотум довір'я більшістю 113 до 73 голосів. Проти голосували члени Партії Консерватистів під проводом колишнього прем'єра Джана Діфенбейкера. Партія Соціяльного Кредиту голосувала разом із урядовою Ліберальною Партією. Члени Нової Демократичної Партії стрималися від голосування, хоч її провідник Т. С. Даґлес заявив, що немає довір'я до предложеного урядом бюджету, і вірить, що той бюджет скінчиться катастрофою. Вотум недовір'я було скероване проти міністра фінансів Волтера Ґордона, який плянував значно збільшити прибуткові податки від закордонних інвестицій, головним чином американських, щоб ступнево звільнити Канаду з-під контролі американського капіталу. Пізніше Ґордон відкликав був ці пропозиції, бо проти них запротестували самі канадійські економісти, твердячи, що без чужих капіталів Канада не могла б економічно зростати.

У СВІТІ

● **„Комітет 1922" у Британії** — це започаткована у тому році група найвидатніших членів Консервативної партії, що її скликується в особливо важливих хвилинах. В минулий четвер „Комітет 1922" висловився більшістю голосів проти негайної димісії прем'єра Мекміллена, поручивши поґодитись спершу на його наступника та вичекати, щоб публічна опінія трохи заспокоїлась після скандалу з „аферою Профумо".

● **У Мадриді** в Еспанії перебував в минулому тижні кол. віце - президент Ричард Ніксон. Він був захоплений еспанськими танками і його відфотографували з однією танечницею, як він стоїть біля неї з ґітарою у руках. Проте він сміючись признався журналістам, що йому дали той інструмент в руки тільки для декорації, бо він не вміє грати на ґітарі і не міг би акомпаніювати до танцю.

● **Совєтський астронавт** Валерій Биковський заявив, що він був готовий продовжувати лет довкола Землі, бо — мовляв — його кабіна мала ще достаточний розгін і він мав подостатком харчів, повітря і води, але з контрольного пункту в СССР наказали йому вертатись на Землю. Особа керівника того контрольного пункту все ще строго засекречена.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном; — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mony orders вис тавляти на: "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Відвідини в Европі

Президент Кеннеді виїхав до Европи всупереч порадам, щоб відкласти ту подорож з уваги на теперішні політичні кризи в Італії і Британії та на час недалекої зміни на становищі канцлера в Західній Німеччині. Деякі коментатори, які виправдують це рішення Президента, вказують на гостру актуальність і невідкладність проблем, що їх Президент напевно заторкає у своїх розмовах з державними мужами країн, що їх він відвідує. На першому місці цих проблем — читаємо — стоїть справа атомового озброєння НАТО, яка тісно пов'язана взагалі із оборонною стратегією Заходу. Поруч з нею Президент будім-то має з'ясовувати державним керівникам Британії, Західньої Німеччини й Італії, як він розуміє проголошену в промові з 10-го червня цього року в Американському університеті у Вашинґтоні свою „мирову офензиву" та заклик до „іншого підходу" до холодної війни.

Це дуже характеристичний парадокс нинішнього часу, що американський президент їде до трьох вільних країн Західньої Европи, щоб одночасно шукати і більшого зрозуміння для потреб скріплення збройних сил НАТО, та водночас пропаґувати політику „терпеливости" у безконечних переговорах з Москвою у справах, щодо яких Москва не хоче змінити свого непримирливого становища. Кеннеді вірить, що терпеливістю у переговорах з Москвою можна буде таки добитись „модусу вівенді" і, мавши цю ціль на увазі, вимикає із свого боку все, що могло б тим переговорам пошкодити. На щастя, цей помилковий погляд Президента, сформований, мабуть, під впливом дорадників із світу ліберальних інтелектуалістів і теоретиків-професорів, які не знають суті російського комунізму та дійсної історії Сходу Европи, є рівноважений правильним висновком, що не вільно послаблювати західньої оборонної сили, а треба її ще скріплювати, як єдиний арґумент, що прохолоджує совєтський імперіялістичний гін.

Однак президент Кеннеді має нелегке завдання і невеликі шанси успіху. У Британії навіть теперішній консервативний уряд Гаролда Мекміллена ставився дуже обережно, критично й неохоче до проєкту фльоти з 25-ох кораблів, озброєних атомовими ракетами „Поляріс", де залогу становили б моряки з різних країн, які ту фльоту фінансували б. Колишній британський маршал Монтґомері назвав ту концепцію настільки нереальною, що аж неповажною, бо ніякий, мовляв, адмірал ні капітан не погодиться командувати різнонаціональними й різномовними залогами. Коли ж прийде там до влади соціялістичний уряд Партії Праці, що є річчю майже певною, то — як твердить військовий фахівець „Н. И. Таймс'у" Генсон В. Болдвін — Британія радикально змінить всю свою оборонну політику, виречеться власної суверенної атомової зброї та переставиться на американський „оборонний щит" та на „стримуючу" збройну силу НАТО. Ще гірша справа з Італією, де комуністична партія вийшла скріпленою з останніх виборів: тому ніякий тамошній уряд не захоче анґажуватися в нові зобов'язання у відношенні до НАТО. А без Британії і Італії ЗДА не захочуть будувати нову морську фльоту наспілку з самою Зах. Німеччиною.

Коли нема тепер в Західній Европі місця на сильні діла, то залишились хіба тільки сильні слова. Але і на них не дозволяє заповіджена „мирова офензива". Таким чином наради, що їх в цьому й наступному тижні вестиме Президент в Західній Европі, ледве чи матимуть поважне значення для дальшого ходу світових подій.

Захитана ідеологія

Починаючи з другої половини 1962-го року тема ідеології, справи так званої ідеологічної роботи не сходять з порядку дня у Совєтському Союзі. Про ідеологію товчуть без упину на пленумах ЦК КПСС і на пленумах ЦК компартій окремих совєтських республік, на спеціяльних і союзних і республіканських нарадах „по ідеології", на зустрічах Хрущова й Ільїчова з діячами літератури і мистецтва у Москві і на таких же зустрічах в столицях окремих республік. Керівники совєтської компартії усюди і щоразу повторюють, що виховання і становлення „совєтської людини" і „совєтського суспільства" розвивається успішно а то й блискуче, що комуністична ідея здобуває все ширші кола не тільки „совєтських людей", але й усього людства. Водночас із цим усюди й без упину ці ж самі совєтські вожді й ідеологи нарікають на існуючі недоліки в ділянці ідеологічного виховання „нової совєтської людини", на зриви й хитання у творчості літераторів і мистців, на незадовільний стан роботи на місцях в низових клітинах партії і комсомолу. Увесь цей рейвах доводить виразно про те, що кремлівським самодержцям не везе не тільки з вихованням нової „совєтської людини", але й навіть із вихованням втиснутої насильно в організаційні рямки піонерії і комсомолу совєтської молоді і що вони зазнають щоразу нових поразок в будуванні комунізму.

Ще одним виявом ідеологічної метушні в СССР може бути й відбутий востаннє в Москві в днях 18 - 23-го червня цього року, пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу. Хрущов на цьому пленумі не промовляв, але ж замість нього довжелезну майже дводенну доповідь про „чергові завдання ідеологічної робоботи Комуністичної партії Совєтського Союзу" виголосив головний теоретик й ідеолог цієї партії Леонід Ф. Ільїчов. Почавши від ґльорифікації „нових перемог комунізму", і називаючи останнє десятиріччя „великим й історичним Совєтської країни", Ільїчов і цим разом розпинався над ідейними хитаннями і помилками та недоліками ідеологічної роботи в різних ділянках совєтського життя. Він вимагав рішучого бою „з пережитками минулого" і дальшої безоглядної боротьби із „шкідливими впливами буржуазного Заходу" в совєтському шкільництві, і в партійній роботі і в літературній і мистецькій творчості. При цьому Ільїчов увесь час підкреслював конечність безоглядної відданости партійному керівництву і дотримування його настанов, не згадуючи ніже словом про якісь народи Совєтського Союзу, про окремі національні культури чи окремі шляхи розвитку цих культур. Доповідь Ільїчова була пересипана фразами й гаслами виключно про „совєтську людину", про один „совєтський народ".

В подібному напрямку ішла вся дискусія на цьому пленумі, на якому говорили здебільша теж про совєтський народ, а не про народи нібито незалежних республік. Українську ССР репрезентував секретар ЦК КП України в справах ідеології А. Д. Скаба, який повторив усе, про що він говорив уже в Києві, б'ючи зокрема українських письменників за те, що вони не хочуть сприймати повністю партійної критики і що їх твори радо перевидаються „націоналістичним охвістям" за кордоном.

І доповідь Ільїчова, і промова Скаби і виступи інших партійних комісарів від ідеології були — всупереч усім їх запевненням — лише черговим доказом і показом того ідейного розґардіяшу, що не тільки розкладає штучно творене совєтське суспільство, але й загрожує підриванням і зніверенням усіх основ совєтської системи.

Володимир Мацьків

ТРИВОЖНІ ЧИСЛА

Так якось складається, що ми на загал не любимо чисел і серед нас нема зрозуміння до числових арґументів. Та мусимо признати, що числа мають ту прикмету, що їх вимови не можна натягати в будь - який бік, як також по різному розуміти чи інтерпретувати. Якщоб ми частіше та докладніше приглядалися до мови чисел, може не зазнали б стільки невдач.

Числа, на які хочу звернути увагу, подає тижневик „Шлях" з 2-го червня 1963-го року. В статті: „Етапи розвитку нашої Церкви в ЗДА" находимо два числа 237.495 і 269.731. Ці числа подають стан вірних Української Католицької Церкви в ЗДА. Перше число — це стан нашої Церкви з перед 40 років, чи радше з р. 1924-го, а друге — це сучасний стан.

На перший погляд здається, що ми ростемо та розвиваємось, але коли приглянутися ближче, побачимо, що ці числа — це грізне „мементо морі" нашої спільноти.

Придивімся дещо ближче до тих чисел:

В 1924-му році було всіх українців - католиків в ЗДА — 237.495 осіб. В тому році усіх мешканців в ЗДА було — 112 775 000. Тепер Америка має округло 183 000 000, тобто за цей час прибуло 71 225 000 осіб або 63.1% Відчислім цих 3.1% приросту на іміґрацію (4 000 000 — 5 000 000), то будемо мати 60% природнього приросту населення, що пересічно дає по 1.5% приросту річно.

Приймім, що природній приріст української спільноти в ЗДА був такий самий, як в цілому краю, тобто 60%. Отже, природній приріст вірних Української Католицької Церкви був 142 497, що разом дає 379 992. В 1948 - 59 рр. прибула до Америки нова іміґрація в числі округло 80 000 душ. Приймім, що 10 000 не належали до Католицької Церкви, отже 70 000, що враз з природнім приростом за 12-15 літ около 10 500 осіб дасть суму 80 500. Почислім це разом і вийде — 460 492 осіб. Такий повинен бути стан Української Католицької Церкви сьогодні.

Зробім ще один обрахунок: Сьогодні Українська Католицька Церква нараховує 269.-731 осіб. Відчислім від того нову іміґрацію, тобто 80 500 і одержимо 189 221 осіб. Це є число осіб, що збереглися з цих 234 495 осіб з-перед 40 років, осіб, що ще зараховують себе до українців - католиків та належать до наших парохій. Чи не тривожне це явище?

Не мавши подібних чисел інших наших віровизнань, не можемо проаналізувати їх, але, думаю, що той стан зовсім подібний.

Дехто може запитати, яка причина в тому? Думаю, що не помилюсь, коли скажу, що в цьому було дві причини: брак свідомости і брак уваги.

Брак свідомости проявляявляється в тому, що багато молодих людей заключає подружні зв'язки з особами іншого національного походження і відпадають від нашої спільноти, враз із своїми потомками. Знаємо, що багато таких осіб потім ґірко жалували свого кроку, але це не впливає на інших. Поважне число наших людей переймаються тутешнім матеріялізмом та іншими впливами, відриваються від нашої спільноти, шукаючи чужих богів... і тонуть в чужому морю, або пропадають, як те листя, що його вітер зірве з дерева та кидає по всіх кутах, поки воно не загине на чужих смітниках.

Не меншу відповідальність за такий розвиток і стан поносять ті, хто Божим Провидінням чи долею покликані стояти на сторожі нашої національної спільноти в ЗДА. Ми занадто задивлені в матеріяльну сторінку нашого існування і забуваємо, що не самим хлібом живе людина.

Які ж вигляди на майбутнє? — запитає неодин з нас.

Якщо процес відчужування наших людей піде тією самою дорогою і тим самим темпом що досі, то за найближчих 40 літ з нас залишать тільки стряпки, це є около — 150 000, а за дальших 40 літ не буде вже ніякого сліду по нас. Так говорять числа!

Тому биймо на сполох, робім все можливе, щоб виховати наше молоде покоління на свідомих громадян нашої спільноти. Усі наші товариства, без огляду на те, яку програму мають, повинні вставити до своїх статутів на першому місці — дбати про молоде покоління, щоб воно не пропало. Треба до всіх шкіл впровадити рідного духа. Всі наші провідні чинники повинні поставити справи виховання молодого покоління на перше місце. Треба організувати та підтримувати школи українознавства всюди, де є наші діти. Молодечі організації повинні ще більше уваги приділяти справам виховання. Треба організувати загальну опінію, яка була би підложжям до виховних справ усієї нашої молоді.

Пишучи ці слова, мені пригадалися часи зараз по першій світовій війні. Саме тоді доля кинула мене на західні землі колишньої Польще, які 150 років були під німецькою окупацією. Там мав я нагоду приглянутися до тамтешнього життя та пізнав боротьбу населення за своє обличчя.

Німці робили все можливе, щоб населення цих земель зґерманізувати. Ухвалюючи потрібні до цього закони, платили своїм урядовцям та вчителям окремі додатки до платні (остмаркцуляґе) за німчення населення, але вислід був мінімальний, бо на сторожі населення стояла католицька церква, до якої німецький уряд не міг ніяк причепитися. Кожний парох, хоч мав великі та розлогі парохії, відвідував кожну родину своїх парохіян і все допоміг їм вийти з тих труднощів. Тому кожна парохія була монолітом, а парох правдивим володарем душ. Він не тільки проповідував, але й вчив дітей рідної мови таки в церкві при приготованні дітей до 1-го св. Причастя. Котра дитина не відповідала вимогам, він пересував прийняття на один чи навіть на два роки.

Наші умовини зовсім інші, і такі заходи не все дали б добрі наслідки. Але мусимо шукати доріг, щоб зберегти нашу молодь про наших церквах та при нашій спільноті.

● **Французький сенат** ратифікував 169 голосами проти 69 пакт приязні з Західньою Німеччиною, ствердивши при цьому, що це епохальний документ — закінчення ворожнечі між двома країнами, що тягнулась впродовж століть.

ЗДА ПОВЕРТАЮТЬ НІМЕЦЬКІ ДОКУМЕНТИ

Стараниям західньо-німецького уряду в Бонн, при чинній і доброзичливій співпраці відповідних офіційних установ Вашинґтону, на терен Західньої Німеччини вертають цінні німецькі документи, забрані після капітуляції Німеччини. Кромі ЗДА, також тодішні окупаційні англійські французькі, як теж і совєтські власті, вивезли були до своїх віднесних країн гори цього історичного майна свого покопаного спільно ворога. Досі найбільше прихильности і кооперації щодо звороту цих документів виявили Західній Німеччині — ЗДА, висилаючи туди за останні роки кількадесять тон вивезених офіційних документів.

Ці матеріяли мають відношення до історії Ваймарської Республіки, також становлять безцінне джерело студій до постання і росту, на терені корінної Німеччини й поза її кордонами, сумної слави так званого „Третього Райху". Перші посилки цих документів мали місце в 1958-му році, вісім років після постання Німецької Федеративної Республіки із столицею в Бонн, внаслідок наполегливих заходів з німецького боку. Перші континґенти документів, які повернено із ЗДА, належали до архіву колишнього міністерства закордонних справ у Берліні, при Відомій Вільгельмштрассе. Їх вивезено під кінець другої світової війни у безпечні підземні криївки в південній Німеччині, де їх захопили західні альянти. Документи захоплені свого часу Совєтами в дуже малій кількості повернено на терен східнього Берліну, решта є „доступні" для вибраного кола східньо - німецьких „спеціялістів" десь в далекій Москві.

Всі повернені державні архіви колишньої Німеччини є пильно катальоговані і складені у найбільш модерно влаштованих приміщеннях федерального архіву з осідком у Кобленці. Одна філія цього федерального архіву знаходиться у Франкфурті, де переховуються документи з доби Німецької Федерації з років 1815 - 1866, а також деякі акти Найвищого Суду з цього часу. Старі документи колишнього Вермахту аж по кінець 1945-го року є приміщені у малому містечку біля Ахену. Поміж першими документами, зверненими урядом ЗДА, були рекорди державної канцелярії Райху за 1918 — 1945 рр. Окреме місце займають (у архівній централі в Кобленці) документи президентів Німеччини, папери відомого диплomата Франца фон Паппена, аж до останнього уряду „Третього Райху", до його капітуляції.

Спеціяльний відділ цього державного архіву в Кобленці призначений націонал - соціялістичному рухові та його „творцеві". А. Гітлерові. Але всі повернені документи тієї категорії, як подають американські звітодавці, знаходяться в доволі знищеному, поганому стані. Більшість із повернених документів є основно здекомплетовані і їхня реставрація - індекс забере кілька років часу. Консервація відданого матеріялу, це незвичайно дорога й скомплікована процедура, вона відбувається за найбільш модерними американськими архівними методами: знищені документи приміщується поміж двома листками спеціяльної целюльози, яка при температурі 90 ступнів сполює - лучить документ в одну нерозривну цілість. Лише таким шляхом можна спасти це історичне добро від повної руїни, декомпозиції. Така процедура відбувається відносно старих документів, віднайдених в підземеллях колишнього Райхстаґу в Берліні. Це здебільша документи з присудами смерти на чільних „ворогів" націонал - соціялізму, зберігані в таємниці перед населенням.

В 1962-му році повернено до Кобленцу кілька тонн документів, які носять назви „Шефа Штабу Райхсфюрера С.С. Гайнріха Гімлера". Це персональний реєстр головних ватажків краєвого й берлінського Штабу Ес-Есів, також кошмарні поліційні документи колишньої гітлерівської столиці Німеччини. Тут знаходяться точні й бережені колись в стислій таємниці рапорти керманича тодішньої державної „Служби Безпеки" Ернста Кальтенбрунера, звіти й письма Мартина Бормана, різних персональних секретарів і секретарок А. Гітлера, також офіційні звіти про плянований в 1944 р. атентат на Гітлера, із сторони його близьких співробітників. Всі ці гори матеріялу, це важливі документи про історичну вину й нелюдські злочини керівників „Третього Райху", на яких альянтські судді оперли свій засуд на відомому Нюрнберзькому процесі.

Архів в Кобленці має також „Східній Відділ", який обіймає мартирологію окупованих нацистами східніх теренів Европи, зокрема української землі. Як подають звітодавці, того рода документів збереглось зовсім мало, це внаслідок нищівних воєнних дій, які двома наворотами перекотились по території колишнього гітлерівського „лебенсравму". Найменше збереглося матеріялів з останніх місяців війни, але й ці, які остали, за словами фахівців — матимуть першорядну вартість, як джерела для студій тогодішнього німецького насильства, зокрема украй негуманного німецького судівництва з тієї трагічної доби.

В Кобленці має приміщення найбільша в Европі книгозбірня історичних фільмів документарного характеру, влаштована найбільш модерно. П'ять мільйонів метрів важливих для недавньої „доби руїни" зібрано і упорядковано там же. Цей відділ федерального архіву віддано недавно до публічного вжитку, з нього часто користає німецька й західньо - европейська телевізійна індустрія. Тут зібрані також летючки, періодики, афіші, відзнаки тощо, з доби недавнього воєнного пожару Европи. Цих п'ять мільйонів документарних фільмів з доби „Третього Райху", за інформаціями американських кореспондентів, становлять ледве дрібну частину цього фільмового добра, яке знаходилося в берлінському Державному Архіві. Його заложено в 1934-му році, віднайдено його майже в цілості американськи окупаційними властями на терені теперішньої Західньої Німеччини й перевезено до ЗДА. Левина частина цих історично - документарних фільмів з доби „Третього Райху" знаходиться і далі на терені ЗДА.

Варто згадати, що й для майбутнього українськосго історика — повернені урядом ЗДА німецькі документи матимуть неабияке значення. Зокрема ж ті, які склясифіковано й приміщено в Кобленці під назвою „Східній Відділ". Гекатомби українських жертв, море пролитої української крови і сліз — почерез терени колишнього „Генерал-Ґубернаторства" по „Гебіт Коммісаріят" — зафіксовано в цьому „Східньому Відділі" в Кобленці.

А. Ч.

Іван Овечко

„Псст! ... Ворог підслухує..."

Такими словами на плякаті із зображенням тіні шпигуна заборонялось прояв найменшої критики та вислову вільної думки в гітлерівській Німеччині в час тотальної війни. Щось подібне отому „псст" приходиться нам зустрічати і на сторінках українських газет у вільній Америці в час миру й добробуту. Досить комусь із наших журналістів чи публіцистів умістити якусь критичну статтю на якийсь факт американської внутрішньої дійсности, як деякі солом'яні українські патріоти Америки вже допитуються: „Кому та стаття на користь?" і саркастично додають: „Та її й сама московська „Правда" могла б передрукувати"...

Не важко собі уявити, до чого б докотилася Америка, коли б і американські журналісти трималися отієї немудрої засади: не писати нічого такого, що може бути передруковане Москвою. На щастя, передові американські публіцисти й журналісти безперебійно вказують на недоліки в американському суспільстві, і завдяки їм іде постійне поліпшення на багатьох відтинках американського життя.

Недавно один із державних мужів Америки жалівся на недостатнє зацікавлення американського загалу державними проблемами. Ми, українці, виявляємо свою зацікавленність, ми обговорюємо, дискутуємо, аналізуємо, коментуємо, критикуємо, може навіть і більше, ніж будь-яка інша національна спільнота в ЗДА. І це добре. Це — один із виявів нашої повновартности громадян цієї країни. Та на жаль, це все торкається майже виключно американської закордонної політики і дуже мало внутрішніх проблем. Наші бесіди із „справжніми" американцями (хоч самі десятками літ носимо в кишенях „ситизени"), наші статті в газетах на теми внутрішніх проблем Америки, наше поступовання в американському суспільстві все це носить відпечаток почуття нашої меншовартости, яка наказує нам або мовчати, або думати так, як думає „справжній" американець, бо ж ми, мовляв, живемо на чужій землі, їмо чужий хліб, дихаємо чужим повітрям, отже нам якось не випадає критикувати Америки... А як хто й осмілиться це зробити, йому ми ж самі кажемо: „Псст! Москва може передрукувати!"...

Це зовсім природньо, що ми, втікачі із совєтського „раю", кожну дрібничку в Америці порівнюємо із совєтською дійсністю і переконуємось, що тут — справді рай. Але таке навіть правдиве, порівняння не завжди на місці й не завжди корисне для самої Америки. Щоб Америка росла, її треба порівнювати не з комуністичним світом, а з її власними, американськими можливостями і необхідностями. Особливо це торкається соціяльно й медично забезпечувального та освітньо - виховавчого поля. Передрукує Москва чи ні — це її справа, але скандальне лікарське забезпечення, при якому з усіма іншурансами та юніями робітник все ж боїться захворіти, бо витратить на лікування свої довголітні збереження; смішний порядок у школах, де малолітні діти самі собі обирають предмети навчання; здебільшого лише однотижнева платна відпустка після року виснажливої праці на фабриці, — все це та багато дечого іншого не може не бути предметом і нашої уваги, коли ми хочемо бути повновартісними громадянами країни, яку мусимо не тільки вихваляти, а й допомагати їй рости на всіх її відтинках. Наша участь в юнійній боротьбі за поліпшення життя й добробуту також бажана й потрібна. Хоч наша еміґрація — здебільша робітники фабрик і підприємств, ми рідко натрапляємо на прояв активности наших людей в юніях. Мало займається цими питаннями і наша преса, яку читають американці та з голосом якої теж рахуються. Щождо Москви, то вона й так добре знає, що добре, а що зле в Америці. Знає Москва й те, що колуністичною системою вона ніколи не осягне отого казкового для неї: „Догнать і перегнать!"

Михайло Рудко
Европейський директор ЗУАДК

З ДІЯЛЬНОСТИ ЗУАДК В ЕВРОПІ

(3)

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ЕВРОПЕЙСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЗВІТОВОМУ ПЕРІОДІ

Вся діяльність Европейського Представництва проявлялася головно в таких ділянках: (1) Еміґрація — переселення; (2) інтеґрація — включення в місцеву економіку; (3) допомога в інших формах; (4) правна допомога — відшкодування.

1. Еміґрація:

Переселення — це одна з ділянок праці, якій наша організація присвячувала завжди найбільшу увагу, бо, не зважаючи на „господарське чудо" в Західній Німеччині, все таки еміґрація ще й сьогодні є найкращою і найдешевшою формою інтеґрації. Очевидно, що ситуація в порівнянні з 50-ми роками в цьому секторі дуже змінилася. Все ж таки ще й сьогодні є багато людей, які хотіли б виїхати з Европи. Суворі еміґраційні закони або дуже скомпліковані бюрократичні приписи в окремих країнах цю справу дуже утруднюють. Найбільше труднощів в еміґрації мають ті родини, для яких американські чинники вимагають додаткових ашурансів, або т. зв. „госпіталізейшен сертіфікейт", тобто посвідок від шпиталів, на підставі яких хворі на туберкульозу зараз після переїзду до ЗДА могли б бути приміщені у відповідних санаторіях і перебувати там так довго, доки це виявиться конечним. Очевидно, що для багатьох осіб це тільки „формальність", дуже коштовна, і не кожний може розпоряджати сумою 1 000-2 000 доларів, яку треба вплатити як ґарантію. Щоб цим людям допомогти, ми ввійшли у контакт з кількома шпиталями в Америці і вони виставляють нам безплатно відповідні посвідки. Але й це не проходить без труднощів і, треба сказати, навіть таким шляхом не всі, що хотіли б, можуть еміґрувати.

Справи еміґрації підтримує дуже активно, поза ICEM, бюро Високого Комісара, яке дає матеріяльну допомогу чеській, польській і українській організаціям, що займаються переселенням. Для них Високий Комісар оплачує частинно адміністрацію. В нашому випадку — удержання „каунселора" та секретаря і оплату коштів подорожі. Бюро Високого Комісара розгорнуло також активні заходи в напрямі одержання мешкання і праці для втікачів, головно в Канаді. Воно посилило свої заходи, щоб допомогти в еміґрації всім тим родинам, які з різних причин досі не мали можливости виїхати (т. зв. Дженсон сервей). Іде про особи, яких еміґраційні чинники постійно відкидали, а які з Европи хочуть виїхати за всяку ціну.

Бюро Високого Комісара переговорює також з представниками урядів різних держав, щоб вони погодилися прийняти до себе бодай невеличку кількість хворих або інвалідів і забезпечити їм, в разі потреби, повну опіку. Ця акція мала поважні успіхи в часі Світового Року Втікача (1960-1961 рр.). Австралія, Англія, Канада, Нова Зеляндія та інші погодилися взяти до себе деяку кількість хворих та інвалідів. З цих можливостей скористало 16 українських родин, які виїхали до Канади і Англії.

В тому самому часі вдалося нам допомогти в еміґрації кільканадцятьом родинам, що виїхали до своїх рідних або приятелів в Америці. Вони роками робили наполегливі старання для цього, але були стало відкладані. До таких належать Поліщуки — 4 особи, Левинці — 3 особи, Макаруки — 3 особи, Гап'яки — 4 особи, Мікуші — 3 особи, Качмарики — 4 особи та ін. В кожній з цих родин одна, а то й дві особи були хворі на туберкульозу, деякі навіть в активній формі.

Еміґрація коштує ЗУАДК не тільки багато праці і зусиль, але також часу і грошей, головно тому, що наші люди не вив'язуються належно із своїх зобов'язань і не повертають грошей, які видала наша організація на оплату транспорту.

Коли зупинитися над статистичними даними, то вони виглядають так:

До ЗДА зареєстровано на квоту 156 родин (441 особа);

До ЗДА на „паролі" зареєстровано 122 родини (311 осіб);

До Канади зареєстровано 42 родини (120 осіб);

До інших країн зареєстровано 64 родини (206 осіб);

Разом зареєстровано 384 родини (1 078 осіб).

З того числа були відхилені або відложені:

Через хворобу, головно ТБЦ — 90 родин (229 осіб);

З інших причин — 43 родини (118 осіб).

В тому самому часі ми мусіли відкинути або аплікант и самі зрезиґнували з еміґрації через брак афідавітів, ашурансів або інших причин — 67 родин із 191 особою.

Виеміґрували:

До ЗДА на нормальну квоту і на „паролі" — 59 родин (172 особи);

До Канади — 12 родин (40 осіб);

До інших країн — 12 родин (39 осіб);

Разом виеміґрували — 83 родини (251 особа).

Справи, які чекають на остаточне рішення:

До ЗДА — 45 родин (124 особи);

До Канади — 17 родин (49 осіб);

До інших країн — 10 родин (27 осіб);

Окремо на Дженсон сервей — 29 родин (89 осіб);

Разом — 101 родина (289 осіб).

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Степан Куропась

Шикаґовська хроніка

День Українського Народного Союзу відбувся в неділю 7 червня в городі при Гіґінс Ровд. Про цей День вже була згадка у Свободі. Мала участь на імпрезі, треба признатися, не була причиною раннього дощу ні кінця року в школах, як це дехто собі пояснює. Минулого року теж участь була мала, хоч більша чим цього року, а тоді не було дощу і кінця шкільного року. Причини є глибші і їх є більше, і про те все була мова на зборах Округжного Комітету чи на Конференції на Вершинах. Сталий спадок фреквенції вимагає зміни програми і тактики. Старі методи, треба зревідувати, бо нова праця старими методами не піде. Треба своєї оселі — Союзівки, свого кращого союзового дому, спортової акції, треба покликати до життя організацію Союзової Молоді. Тоді союзові дні не будуть відбуватися тому, що цього вимагає традиція, а тому що буде їх треба, бо будуть люди, молодь і буде лекше все виконувати для зросту УН-Союзу, бо лише тому потрібні нам Округжні Комітети і Союзові Дні. Коли ті дві установи не причиняються до зросту УНСоюзу, коли Союзові Дні зі старою програмою не є вже більше атракцією, не приносять УНСоюзові слави і розголосу —, треба ревізії — !

День Коновальця був у нашій громаді не лише днем успіху але і днем розголосу та пропаґанди української визвольної справи. Американський світ почув про Коновальця, УВО і ОУН, почув про трагічну смерть Коновальця і трагедію України. Американський світ признається, що не знає Сходу, Росії і як вийти з холодної війни, признався теж устами конґресмена Брея, до помилок відносно України і поневолених націй. Про єдність в дусі Коновальця говорив проф. Добрянський, мова якого була словом державного мужа, що знає проблеми Америки, України і світової політики, вона шикаґовським українцям заімпонувала. Та, на жаль, єдности в дусі Коновальця не було в нас в день 25-ліття смерти Полковника. Певно, що треба видвигати позитиви, а забувати все інше. Але чи це лік на хоробу, чи так скорше дійдемо до єдности? Імпреза і пресова конференція вийшли поза мури наших домівок, а це найважливіше в Америці, про поміч якої нам треба дбати. Ювілеї наших великих людей робимо не для світу, який нас не знає, робимо на те, щоб здобути публічну опінію Америки до українських державних аспірацій. Знаменною була теж промова конґресмена Брея.

Америка, казав він, виграла війну, але програла мир. Америка не хотіла відкривати другого фронту, бо хотіла через Італію і Болгарію йти в сторону сателітів та Сталін жадав фронту у Франції. Якби Америка мала таких генералів як Марк Кларк, що знали Росію, то сьогодні не було б проблеми Куби. Росія знає лише політику твердої руки. Вона знає, що Америка має силу фізичну, але вона сумнівається, чи Америка має силу духову, тому дає ультимати. Як Америка відступає, Росія йде дальше, а як відступить, то лише на те, щоб з подвійною силою йти вперед. Америка не знає Росії і комунізму. В одному університеті стейту Індіяна надали студентові докторат за його дисертацію „Совєтський Союз є єдиним, що дбає за мир". Чи це не іронія, коли Совєтський Союз збільшив свій бюджет на зброєння 136% за один рік?

Але в Росії може прийти зміна лише шляхом революції. Диктатори ніде ніколи в історії не відходили від влади добровільно. Поневолені нації, такі як українська, повинні американцям відкривати очі. Повинні теж послухати серба Джіласа і пильнувати, щоб по одних тиранах не приходили інші.

На святі Коновальця учасники програми Пласт, ОДУМ, МУН і комбатантські організації дали гарну програму. Декляматори панни Гарасовська, Кузик і Рихтицька та О. Сацюк — це еліта доростаючого покоління. Союзова Духова Оркестра під батутою молодого проф. Поповича та всюди присутній хор „Сурма" гарно доповнили і звеличали програму академії. „Сурма" має тепер нового диригента проф. Трухлого і новий репертуар.

Свято Героїв заповнило українцями оба наші цвинтарі. Шикаґо, — це одинока з великих громад Америки, що має власний цвинтар. Тому і імпреза релігійного характеру, як теж і світського 30 травня виходить у нас як на Вкраїні в день Зелених Свят. Великий цвинтар католицької парохії св. о. Миколая при вході має гріб Невідомого Вояка. 30 травня всі отці духовні, монсіньйори і преосв. Кир Ярослав, батько якого теж спочив тут, були на цвинтарі. Архиєрейська Служба Божа на престолі біля пам'ятника Хрещення і Панахида на могилі Невідомого Вояка започаткували Свято Поляглих Героїв. Відділ ОбВУА перший раз цього року започаткував відвідини могил поляглих членів українських армій. Американські ветерани з крісами віддавали сальви на гробах своїх членів - вояків американської армії. Число членів української армії, що спочили у нас над берегами ріки Дісплейнс та на православному цвинтарі Елмвуд, доходить до 90. На православному цвинтарі народу було менше, бо менша православна громада. Їхній цвинтар не є їх власністю, але православні вміли подбати про те, що мають свій район і українці там теж разом, а не порозкидувані, як в Ню Йорку чи Дітройті.

Союзовий Пікнік (фестин) плянується заходом союзових Відділів на 1-го вересня. Вже є винаймлена площа американського леґіону на Ґолф Ровд і Іст Рівер Ровд в Дісплейнс. Гарна площа, відкритий павільйон зі всіма причандалами, потрібними для пікніку. В разі потреби є до диспозиції другий критий павільйон з модерною танцювальною залею і буфетом. Участь у фестині возьме союзова оркестра 139-го Відділу. — Дороговкази і дальші відомості будуть своєчасно проголошені.

Український День плянується на неділю 16-го серпня. Окремий Громадський Комітет, що його очолив гол. контролер Петро Пуцило, виробляє програму. Город і приміщення Пілзен Парку будуть знову місцем Українського Дня.

„Запорожець за Дунаєм" побачить знову сцену з нагоди 100-ліття смерти його творця Артемовського Гулака. Якось так у нас є, ми святкуємо Мазепу і Полтаву, Конотоп і готові навіть святкувати Жовті Води, Берестечко і Батіг, а за театр забуваємо. Але є люди, що вийшли з України, і хоч не є українцями, люблять нашу минулість і театр. Є ним пан Вольський з Кремянця на Волині, який поставить „Запорожця" в суботу 21-го вересня в Лейн Тех. Скул. Пан Вольський займається театром змалку і працює для Шикаґо Лірік Опера Ко. Участь в опері возьмуть отже артисти цієї оперної компанії як теж танцювальні групи МУН і Метелиці, яких п. Вольський запросив до участи.

Інавґураційний Вечір екзекутиви ловецько - рибальського клюбу не вдався. Так кажуть учасники, а я теж не хочу бути фарисеєм, хоч і я є членом екзекутиви. І хоч проф. Семчишин був добрим тостмайстром, а панове Курпіта і Гриць Мотика (Солтисік), це найкращі у нас майстри сатири, вечір не йшов задовільно. Пані Кулик з Нової Сцени зі своїм „живим екраном" боролася з публікою, яка була голодна, чекала на вечерю і голосно розмовляла, замість сухати. А місцева і позамісцева артистка - малярка Міка Дачишин-Гарасовська бігала частенько до людей, і до мене, бідькаючись: не розуміють і не поважають наші люди мистців.

Наука така: Дайте перше людям печеню з ведмедя і оленя. Тоді програму давайте коротку, без промов. Столи треба скупчити, бо тоді тостмайстер має контролю над гістьми. Я теж виную несамовиту гаряч за те, що люди не уважали, як проходила інавґурація екзекутиви, яку знову очолив гол. контролер УНСоюзу Петро Пуцило.

Бразилійське і перемиське весілля відбулися в нас в домі для весіль п. Прибила, в Союзовому Домі на Вестерн. Місяць червень, це місяць весіль.

Весілля Юрка і Марії Василів, яке справили батьки молодого, бо батьки молодої ще в Бразилії, було гучне. Вся православна еліта, церковна і світська, була заступлена. Не бракувало нічого. Мова на весіллі українська, але і португальська, бо є в нас люди, що приїхали з Бразилії. А пісні якісь нові колгоспні і інші співалися там. Проф. Юрко Степовий пальцем руки добував все нових пісень. А молодь танцювала „твиста" замість козачка, а старі дядьки лише головами крутили.

Зовсім інакше було весілля перемиське. Менше людей і кілька гарних промов. Промовляв і о. Свищук з католицької парохії. Людей з Перемишля і околиці було на 80%. Переважно всі ті, що приїхали недавно з Польщі.

Молода Ірина Дошинь одружилася з п. Теодором Ковалем, який з Америки поїхав до Перемишля за нею. В Шикаґо одружіння поправили в церкві і закінчили весільною гостиною в Союзовім Домі. Не було співу, але гості проводили весело час в розмовах на тему „Перемишль колись і тепер". Чути було там теж польську мову.

Товариство Інженерів відновляє свою діяльність. Відновляє, бо нечинне вже кілька літ. А українські інженери Ню Йорку діють, Шикаґо спочиває.

Тріюмвірат інженерів, Головатий, Турула і Васинчук відбули наради в клюбі Коновальця і виглядає, що щось з того буде.

В ім'я справедливости мушу справити помилку в останній Шикаґовській Хроніці. Не знаю, чи вкрався там друкарський чортик, чи що, але має бути так: д-р Панчишин зловив 20 щупаків, а не 2, як було написано.

Іванна Пуцило, дочка гол. контр. Петра Пуцила, закінчила гайскул і її прийнято на університет Льойоля. В неділю 15 червня її родичі справили прийняття в Союзовому Домі на Шикаґо - Півд. Молода панна Іванна буде цього року учасником курсів українознавства на Союзівці, а для своєї охорони і відваги бере з собою на курси свого брата Нормана.

Вісті з Шевченківського Комітету в Шикаґо

Грамоти--подяки

Краєвий Комітет Пам'ятника Шевченкові з осідком в Ню Йорку переслав на руки Шевченківського Комітету в Шикаґо 211 грамот - подяк для всіх тих громадян і організацій в Шикаґо, які склали на Пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні свої пожертви від $ 25 вгору. На бажання Краєвого Комітету їх список був проголошений на Шевченківській Академії в Шикаґо, що відбулася заходом місцевого Шевченківського Комітету 17 березня в авдиторії Шопена. На заклик цього Комітету під час імпрези, як також у радієвих авдиціях, деякі громадяни і організації доповнили свої попередні пожертви на ту ціль до $ 25.00, а дехто, як примірoм родина Іван і Стефанія Романюк, відомі бизнесмени, додали до своєї попередньої пожертви дальшу у висоті $ 65. Тим способом кількість відзначених на терені Шикаґо грамотами-подяками побільшилося до 220.

Частина тих грамот була вже передана власникам при нагоді згаданого Свята чи при інших нагодах. Решту грамот можуть перебрати їх власники або представники організацій у Шевченківському Комітеті (канцелярія Ліґи при 841 Н. Вестерн-Евеню, дім УНС), чим заощадять працю і пошт. видатки К-ту.

Пам'яткові картки з портретом Шевченка для молоді

Прегарним доказом культу Т. Шевченка серед нашої молоді в Шикаґо, — це її дрібні пожертви і збірки, переведені організованою молоддю деяких організацій як юних сумівців, різних Осередків СУМА, шкільної молоді Укр. Парох. Школи св. Иосифа. Молодь інших організацій, шкіл українознавства повинна піти за тим гарним і виховним прикладом. Молодь — жертводавці на Пам'ятник отримає в подяку за це корисне діло гарні картки з кольоровим портретом Т. Шевченка, видання Краєвого Комітету.

Дотеперішній вислід збірки на пам'ятник Шевченкові

Загальна сума пожертв з громади Шикаґо винесла по 30 квітня $ 22.013.25, що їх зложили громадяни і організації та установи. Найповажнішою пожертвою на ту ціль була сума $ 2.161.30, що її переслав Шевченківський Комітет до Краєвого Комітету в Ню Йорку як чистий дохід з Академії з приводу 100-ліття смерти Т. Шевченка 26 березня 1963 р. в Оркестра Гол.

Від індивідуальних жертводавців найбільші досі пожертви на ту ціль вплинули від п. Івана Дужанського, президента Ліґи АУП, у висоті $ 500, те від п. Станислава Шаповала, Шикаґо - Південь, члена УГОА, у висоті $ 350.

Від молоді вплинули покищо найповажніші пожертви від учнів Української Католицької Парох. Школи св. Иосифа у висоті $ 146, та від Юного СУМА „Одеса" (Осередок ім. Павлушкова) - $ 50.67. Краєвий Комітет Пам'ятника Шевченкові в Ню Йорку розділив суму потрібну на здвигнення пам'ятника між різні більші і менші громади української спільноти в ЗДА, при чому на Громаду в Шикаґо визначив суму $ 25.000. Громадяни і організації, зокрема ті, що не зложили ще своїх пожертв, повинні своїми датками не тільки доповнити бракуючу ще суму, але й її перевищити з уваги на те, що теперішний репрезентативний проект пам'ятника вимагає для його відповідного виведення ще деяких додаткових коштів, непередбачених у його первісно- запляновано м у вигляді.

Пожертви на пам'ятник можна складати на терені Шикаґо та околиць у своїх організаціях, або у Шевченківському Комітеті Шикаґо (841 Н. Вестерн-) або, якщо вигідніше, впрост до Краєвого Шевченківського Комітету в Ню Йорку. Шевченківський Комітет в Шикаґо висловлює всім жертводавцям на пам'ятник та всім організаціям і парохіям та збірщикам за організування збірки серед своїх членів щиросердечну подяку та просить вести її далі серед тих, що досі пожертв ще з якихось причин не зложили.

Шевченківський Комітет в Шикаґо

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

(Замість квітів на могилу св. п. о. д-ра Семена Смереки)

Сумна вістка наспіла з Мюнхену, що 17-го березня по тяжкій недузі, упокоївся дорогий наш краян о. д-р митроф. протоієрей Семен Смерека. Покійний народився 25 серпня 1888 р. в с. Мамаївці Нові, на Буковині, в селянській родині. Будучи надзвичайно здібним учнем, здобув у Чернівцях середню та високу богословську освіту, включно з докторатом Богословія. Висвячений Митроп. Володимиром Рептою на священика, Покійний був душпастирем в кількох громадах Буковини. Найдовше був парохом в с. Милієві н/Черемошем, яке сусідувало з моєю парафією в Бережниці. Тому часто відвідували ми себе взаємно, зокрема під час храмових празників наших парафій, коли служили разом Соборні Служби Божі.

Покійний був надзвичайно здібним проповідником, захоплював усіх своєю красномовністю. В роках депресії, яка потрясла була також Буковиною, Покійний, побудувавши в Чернівцях власну хату, задовжився був, але коли один з його вірителів прослухав його проповідь під час храмового свята в Бережниці, то ось якими словами висловився він коло церкви: „Ця проповідь вартує більше, як той довг, що пан-отець мені винен! Я не жалую, що прийшов послухати її!"

В рр. 1937/38 Митрополит Буковини Вісаріон Пую призначив був Покійного місійним інспектором і в цій ролі об'їздив він українське населення Марморощини, проповідуючи усюди рідною українською мовою. На посвячення наріжного каменя під будову Катедри в Сиготі, Покійний постарався, що ціле село Бичків з Карпатської України прибуло на це посвячення. Вірні цього села перейшли Тису „хресним ходом", з процесією, співаючи церковно-релігійні пісні рідною українською мовою. За це Покійний мав великі неприємності від ромунської влади.

З вибухом II-ої світової війни Покійний мусів залишити свою рідну Буковину. Проживав на Холмщині, будучи Секретарем Митрополита Іларіона, та ректором Духовної Семінарії в Холмі.

З зближенням воєнного фронту мусів знов втікати на Захід. Жив кілька літ у Австрії, а 1952 р. переїхав до Зах. Німеччини і в Мюнхені закінчив своє трудолюбиве життя.

Залишив у смутку дві одружені дочки, одну в Австрії, а другу в ЗДА, що є дружиною нашого славного віртуоза-скрипаля, п. Яра Миґасюка.

Покійний багато потрудився і допоміг нам матеріялами, коли ми видавали наукову працю „Буковина". І скрізь на еміґрації, Покійний працював совісно і віддано для своєї рідної УАПЦеркви.

Нехай-же чужа земля буде йому легкою! Вічна йому пам'ять!

о. Іван Ткачук

Академія в честь Шевченка в Трентоні

Старанням Відділу УККА, створено із молодечих організацій і українознавчих шкіл Святочний Комітет для переведення свята в честь Шевченка під головством п. Гафтковича, голови Студ. Громади. Академія відбулася 24-го березня в залі української православної церкви Пресв. Тройці.

Заля була повна, як рідко. Тут перший раз виступив новостворений хор ім. Лисенка під дир. проф. Третяка. Реферат виголосила учениця Лара Стрибко. Обширна програма була виповнена виступами представників СУМ'у, ОДУМ'у, Пласту, українознавчої школи при Українськім Демократичнім Клюбі і такої ж школи при церкві Св. Юрія Переможця. Осібну точку п. п. „Українська рапсодія" мав струнний квартет, що складався — скрипка — Дарія Кузикова, фортепіян Г. Савчак, віольончельо — З. Цісик (обоє з Філядельфії) і віоля — В Третяк.

Під час перерви роздано почесні грамоти для жертводавців більшої суми на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні. Прибуток із академії призначено на ту ж ціль.

Академію закінчив згаданий хор трьома піснями і співом українського національного гимну.

Дівчата подали цвіти диригентові, а голова того ж хору І. Самокишин подякував і поґратулював йому за гарний успіх.

Д. К.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ПОТОЧНІ ПОДІЇ [1963]

ЛИПЕНЬ:

14-го: Починається на Союзівці дитячий табір для хлопців і триватиме до 4-го серпня.

СЕРПЕНЬ:

4-го: Починається на Союзівці 4-тижневі курси українознавства для молоді у віці від 16 до 20-го року життя. Курси триватимуть до 30-го серпня.

ВЕРЕСЕНЬ:

1-2-го: Зв'язаний з Днем Праці кінець тижня із традиційними, багатолюдними спортовими змаганнями на Союзівці.

15-го: Традиційний Союзовий Фестин на Союзівці з окремою програмою для відзначення 70-річчя „Свободи".

Міжнародна Організація Праці стурбована расовими проблемами

Женева. — Конференція Міжнародної Організації Праці в Женеві не всилі проходити гладко внаслідку гострих перепрaв на ґрунті расової проблеми. В минулий вівторок 18 ц. м. 45 делеґацій, які охоплювали арабські країни, 32 африканські держави та Ізраїль, зробили масову сецесію в залі нарад на знак протесту проти приявности на конференції делеґації від Південно - африканської Унії, де проводиться білорасову політику. Ніґерський міністер праці Джозеф Джонсон, обраний на президента конференції, зрікся з цієї самої причини ще в минулу середу. Після того масового залишення залі нарад — наради все ж велися далі і серед них обрано на нового президента конференції Еріка Древера з Данії. До Міжнародної Організації Праці належить 108 держав, з яких кожна має право вислати на таку конференцію по двох представників від уряду, одного репрезентанта працездавців і одного від професійних спілок. Від ЗДА в конференції бере участь також президент Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій Джорж Міні. Ціла американська делеґація приєдналася до гострого засудження білорасової політики в Південній Африці, але й не солідаризувалась з бойкотуванням нарад з уваги на приявність делеґата немилого режиму: треба, твердила делеґація ЗДА, вживати демократичних метод поборювання шкідливої політики.

АМЕРИКАНСЬКІ КАРДИНАЛИ ВІТАЮТЬ НОВОГО ПАПУ

Під час окремої церемонії, що відбулася в Сикстинській каплиці, усі кардинали підходили до нового Папи, Павла VI, і складали йому привітання вірности, відданости і слухняности. На фото вгорі: кардинал Кушінг з Бостону, ЗДА, вітає навколішках Папу Павла VI. Внизу: кардинал Ріттер із Ст. Луїс у ЗДА.

Успіхи молодого союзовця в Питсбургу, Па.

19-го червня у великій залі Карнегі Голл в Питсбургу відбулася святочна градуаційна церемонія для учнів Південної Вищої Школи. На початку цього свята, в якому взяло участь 120 градуантів, їх батьки та багато місцевих громадян, директор школи попросив місцевого пароха української православної церкви о. прот. Миколу Харіщака відмовити молитву й бути членом почесної президії. Причиною до цього стало те, що син о. пароха, Ігор, Юрій Харіщак, здобув перше місце поміж всіми 120 учнями градуаційної кляси. Він дістав почесне призначення виголосити промову (валедикторієн) й здобув декілька нагород, грошових і почесних за найкращі здобутки в „саєнс", спорті і ін. ділянках. За найкращий есей, проголошений Національною Галерією, він був гостем тієї установи у Вашингтоні впродовж чотирьох днів. Найцінніщою нагородою Ігора стала повна, чотирирічна стипендія на безплатні студії в Лонг Айленд університеті в Ню Йорку, куди Ігор вибирається студію-

Юрій Харіщак

вати математику й фізику. Варта додати, що Ігор був іменований членом Національного Почесного Товариства (Нешенел Анер Сосасті) за свої поступи в науці. Ігор Харіщак, подібно, як його батько й сестра, є членами УНСоюзу. Його знають зокрема добре гості „Союзівки", де він працював минулого року й працюватиме впродовж цього вакаційного сезону як портієр головного будинку.

Н. Н.

Британський наступник престолу стягнув на себе гнів королеви

Лондон.— Британський наступник престолу, 14-річний князь Чарльз, йдучи вулицею з чотирма своїми шкільними товаришами в підлондонському містечку, де живе у шкільному пансіоні, скористав з хвилевої неуваги сторожа своєї безпеки, вступив до бари і зажадав чарку вишнівки. В Британії не вільно подавати алькогольні напитки молоді нижче 18 років відбари відмовити князеві, якого пізнав, і поставив перед ним чарку, яку Чарльз зараз же випив. Коли в тому моменті ввійшов до бари здалений наставник і гнівно запитав його, „що ви тут робите" — той мерщій вийшов. Коли в лондонських газетах появилась вістка про той епізод, королівський двір спершу заперечив її, але швидко потім видкликав те заперечення та перепросив громадянство за перший помилковий комунікат: мовляв, даний сторож, лякаючись наслідків своєї неуваги, промовчав усю справу. В англійських школах існує ще легальна фізична кара за особливо важкі провини учнів. Князеві Чарльзові грозить, що його наб'ють тростиною.

В 120 річницю смерти о. М. Шашкевича

(7. 6. 1843 - 7. 6. 1963)

Оце повідомляємо, що незабаром появиться перше число „Шашкевичіяни", б'ю летеню Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу.

Число це появляється в стодвадцяту річницю смерти Предвісника і Пробудителя Українського Відродження, що своїми писаннями промостив шлях української народньої літератури й звів сукромі голоси й річки українських земель в одне народне русло, що стало могутнім річищем всенароднього й державницького ставлення.

„Шашкевичіяна" — це орган Заповідника Маркіяна Шашкевича, що поставив собі за ціль плекання культу цієї Великої Постаті. Подібно, як це існує Фольґерів Архів — Бібліотека у Вашингтоні, що збірігає всесвітню шекспіріяну, Дім-Музей Лонгфелло в Кембрідж, що плекає культ американського поета для майбутніх поколінь. Подібну працю веде Шіллерівський осередок в Марбах в Німеччині, а Бирнса в Шотляндії. Кураторія Заповідника Маркіяна Шашкевича поставила собі за завдання присвятити свою працю культові Великого Маркіяна. Для цієї цілі не тільки розбудовується бібліотеку, архів і парк М. Шашкевича. „Шашкевичіяна" має стати живим лучником численної родини звеличників культу Маркіяна як також реєстратором всього того.

Праця Заповідника Маркіяна Шашкевича та його орган „Шашкевичіяна" побудовані на добровільних починаннях та фінансових пожертвах. До цієї жертвенної праці закликаємо Вас.

„Шашкевичіяну" будемо надсилати тільки тим, що зложать свою добровільну жертву на це видання. Висота пожертви не визначена. Всі пожертви будуть відмічені в „Шашкевичіяні" в рубриці „Ті, що допомагають „Шашкевичіяні" фінансово". Не оминіть нагоди причинитися до культу нашого Пробудителя й великого Соборника. До двох тижнів маємо встановити число накладу першого числа „Шашкевичіяни". Якщо до цього часу не наспіє Ваша пожертва, ми розцінювати будемо, що Ви не бажаєте надсилати Вам „Шашкевичіяни". Всі пожертви зложені до 28 червня будуть поміщені в першому числі „Шашкевичіяни".

Адресувати просимо: Markian Shashkevych Centre, 49 Euclid Ave., Winnipeg 4, Man., Canada.

За Кураторію Заповідника Маркіяна Шашкевича
Проф. Я. Рудницький, голова
Д-р М. Марунчак, секретар

● У Південному В'єтнамі все ще не зліквідовано конфлікту між режимом диктаторського президента Нґо Дінґ Дієма, який є католиком, та буддистами, які становлять більшість населення. Буддисти вимагають тепер звільнення з в'язниць коло 200 своїх одновизнавців, арештованих у демонстраціях, що їх буддисти робили в різних містах проти режиму. Існує підозра, що поліціянти вбили одного студентського діяча, арештованого в місті Гуе, де поліція стріляла до демонстрантів і вбила 9 осіб.

Святочний вечір в Дітройті у честь Митрополита Йосифа Сліпого

Інститут Української Культури влаштував 6 квітня відзначення геройства і повороту Митрополита Й. Сліпого. Вечір відкрив місцоголова ІУК проф. д-р А. Шутка, професор Іван Боднарук виголосив доповідь про політику Москви у відношенні до української католицької церкви. Пpeлеґент проаналізував ставлення Москви і її боротьбу з українською католицькою Церквою, у якій ні царі, ні їх наслідники комуністичні ватажки не вагалися вжити усіх засобів терору, включно з біологічним знищенням представників Церкви і її вірних. Проф. І. Боднарук видвигнув останні моменти боротьби, в якій вирізняється своєю майже надлюдською невгнутістю постать Митрополита Сліпого.

Другим доповідачем був цінений серед української збірноти о. д-р Володимир Гавліч. Слухачі запізналися з доповіді з багатьма невідомими широкому загалові подробицями повороту Митрополита і зв'язаних з тим подій, що сколихнули цілим культурним світом. Бадьорими висновками закінчив о. Гавліч свій виступ і слушно його слова слухачі нагородили довготривалими оплесками.

Оформлення мистецької частини виконав мист. Орест Кавка. У центрі чорного тла сцени виразно під світлом рефлектора зарисовувалися контури зложених до молитви рук, за відомим рисунком Дюрера. На сцені починають рецитацію молитовної поеми Б. Янова „Отче Наш" члени ансамблю Інституту Української Культури. Участь брали: пані Святослава Березовська, Христя Липецька, та Ольга Рогатинська, усі у стилізованих клясичних строях та панове: Василь Барвінч, Микола Григорчук, Ярослав Коновальський, Мартин Новаківський та керівник ансамблю арт. Микола Кавка.

А. Вор.

Загальні Збори Відділу ООЧСУ в Нюарку

17-го березня в залі Української Централі в Нюарку, відбулися 16-ті звичайні загальні збори 1-го Відділу ООЧСУ. Загальними зборами проводила президія в складі: В. Пришляк, мґр. Р. Кухта і Л. Миґаль. Головну Управу ООЧСУ репрезентував проф. д-р М. Чировський, що привітав збори від Головної Управи.

Уступаючий голова 1-го Відділу сот. Юрій Кононів, у свойому звіті з діяльности Управи заторкнув також світову політичну ситуацію.

Фін секретар І. Пащак виявив, що оборот фінансової господарки 1. Відділу за 1962 р. виносив $ 9,795.30. 1. Відділ має свою власну бібліотеку вартости $ 807. Членство і Управа в 1962 р. брали активну участь у всіх релігійних та національних імпрезах міста. При 1. Відділі працює Український Народний Університет ,що його очолює проф. д-р М. Чировський. 1. Відділ тісно, співпрацює з молодечою організацією СУМА та всіми товариствами, що тої співпраці бажають. Управа, в порозумінні з Головною Канцелярією УККА в Ню Йорку призначила Бориса Процюка і Андрія Андріюка на збірщиків датків на Народний Фонд УККА. Їх обов'язком буде зібрати даток для УККА від членів ООЧСУ, і збіркою охопити якнайширше коло української громади Нюарку і околиці. По звідомленні Контрольної Комісії, яка знайшла господарку 1. Відділу в найкращому порядку, — відбулася дискусія. Загальні збори 1. Відділу ООЧСУ в Нюарку одноголосно осудили руїнницьку діяльність новітніх „ікроїдів".

Вибрано нову Управу, що її очолює вже 13-ий рік сот. Юрій Кононів. До Управи вибрано: пп. І. Галін, Б. Процюк, Д. Кульчицьку, М. Кормило, А. Андріюка, І. Пащака, В. Терещука, Л. Миґаля і С. Макара. До Контрольної Комісії вибрано: п. В. Пришляка, мґр. А. Гординського, інж. М. Семанишина, а заступниками: д-р Ярош і мґр. Р. Кухта.

Загальні збори 1. Відділу одноголосно призначили із своїх річних надходжень за 1962 р. на будову нової величавої української гр.-католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, даток в сумі $ 50, а на закінчення будови Української Православної Церкви - Пам'ятника в Бавнд Бруку, Н. Дж., також суму $ 50. Треба тут ствердити, що 1. Відділ в 1962 р. зложив даток в сумі $ 100 на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, а також поважну суму на пам'ятник героям на оселі СУМА в Еленвілі, Н. Й.

Загальні збори закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

По зборах відбулося скромне прийняття для гостей і членів 1-го Відділу.

П. В.

Посмертні згадки

ЮСТИНА ЗАСІТКО, членка Т-ва „Дністер", Відд. 498 УНСоюзу у Ванкувер, Б. К., померла 8-го травня 1963 року по довгій недузі. Прожила 58 років. Покійна походила зі села Межигірці, Галицького повіту, Зах. Україна. До УНС належала від січня 1959 року. Залишила в глибокому смутку одного сина, дві доньки, зятів, невістку і кількоро внуків. Похоронні обряди відслужив о. Чеховський, укр. кат. парох Вікторії, Б. К. Похоронена на місцевому звинтарі. Вічна Їй Пам'ять!

О. Касюхинч, секр.

ТЕОДОР ГУЛЬ, довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 211 в Стаплетон, Н. Й., помер 17 травня 1963 р. на 75 році життя. Покійний походив з села Ковалівка, пов. Рогатин, Галичина. До Союзу вступив 1915 р. Покійний полишив дружину Параскевію. Похорон відбувся 21-го травня ц. р. з похоронного заведення до укр. кат. церкви при участи Родини, Знайомих та членів Відділу, на цвинтар St. Mary Cemetery, S. I., N. Y. Вічна Йому Пам'ять.

Т. Соколовський, секр.

1-інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1-інч через одну шпальту за бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1-інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	$6.50

	12 місяців	24 місяці	30 місяців	36 місяців
$1.000	$ 87.40	$ 45.58	$37.21	$31.64
$1.500	$131 10	$ 68.36	$55.81	$47.46
$2.000	$174.80	$ 91.16	$74.42	$63.28
$2.500	$218.49	$113.95	$93.02	$79.10

ТАРЗАН, ч. 5054. Жахливе майбутнє!

Похід затримався коло глибокої скелястої ями, і в'язні дістали наказ злізти.

Провідник посміхався. — Погляньте вниз і побачите, що вас чекає, коли ми вас відгодуємо.

Тарзан і Гарт глипнули в яму і негайно відскочили, здригнувшися в жаху!